

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Judovska popačenost.

IX.

Do zdaj smo poudarjali škodljivi upliv, ki ga ima Judovstvo v obče na trgovstvo in obrtništvo ter smo svoje misli podprli z neovrnimi dokazi. Preostaja nam še torej reči katero o tem, kako se Judje polaščujo zemljišča in kako izpodrivajo kmeta poljedelca z njegovih tal.

Brez dvojbe je zemljišče takorekoč zadnje polje ali bolje najnovejše polje, na katerem je jel Jud razvijati svojo delavnost, kajti prejšnje čase zadovoljeval se je Jud, ki ni poljedelec, le s kosom zemlje v kaki prijetni dolini ali v kakem gorskem zatišju, kjer si je stavil letovišča ter v njih o vročih letnih dneh živel udobno in brez vseh skrbij. Po večjih zemljiščih ni hrepenel. Danes pa sega Jud rad tudi po zemljiščih. Ne obdeluje ga sam, ali zato si je zaslužil krščanske delavce, ki se trudijo v potu svojega obraza zanj in za judovski dobiček.

Neverojetno hitro pada krščansko zemljišče v last Judom. Michelet poroča nam o Francoski tole. Ko je leta 1774., torej pred dobrimi sto leti, prevzel Turgot ministerstvo, določila je enketa, da je $\frac{1}{4}$ del obdelovane površine na Francoskem pripadal njega obdelovalcem, to je zemljiščnim posestnikom. Zdanji čas pa se je statistično dokazalo, da niti na $\frac{1}{8}$ delu kulturne zemlje ne gospodarijo posestniki.

Zemljiščni posestniki izginjajo silno. Državni poslanec Lichtenstein trdil je v svojem govoru dne 1. decembra l. l., da je zdaj na Francoskem jedva $\frac{1}{8}$ del kulturne zemlje v malem posestvu.

Veliki judovski kapital osvaja si kmetije ter si dela na njih sanatorije, na katerih Judje po letih zbirajo moči za poznejše delovanje proti lahkovernemu človeštvu. Na Francoskem so celi okraji in predeli v prelogu, ker so jih Judje popolnoma ugonobili s svojo žitno borzo. Sam Rothschild ima danes v lasti 200.000 hektarjev arondovanega zemljišča.

V koliko so se Judje že polastili zemljišča v naši državi, to je težko natanko dognati, ker nimamo potrebnih statističnih podatkov, ali pa bolje, ker do zdaj nismo tega opazovali. Sodečim po tem, da je zlasti Galicija in Ogerska poplavljen z judovskim

življem, priznati nam je, da so v teh deželah zemljedelci najslabši. Saj nam je znana resnica, da je vse poljsko plemenitstvo v pesti brezsrčnega Juda. V poljskih mestih ima trgovstvo in obrtnost v rokah Jud.

Pisatelj teh vrstic živel je na severnem Ogerskem, na gališki meji, in je opazoval na svoje oči, kako tam ravna Judje in kako se polaščujo zemljišča. Delajo po istem načelu, kakor so delali takrat, ko so prišli v Kanaan.

V vsaki boljši vasi postavil si je Jud svoj šotor, krčmo, v kateri toči za drag denar špirit in samodelsko vino. Jud pride v vas z obilno obitelji, naseli se v revni koči; dà smemo reči, da imajo razbojniki lepša bivališča. To je, soba za žganje-pivce in vinopivce je toli slaba, kajti Jud ima svojo sobo, ki je elegantno opravljena. Obiskal sem mnogo takih krčem, seznanil se z Judi in kmeti in sem spoznal, v kakih odnosajih živita Jud in kmet. Kmetje zahajajo v te krčme in pijo na kredo. Jud zapisuje dolg najprej s kredo na vrata, in ko popiše vsa vrata, prenese one števice v svoje bukve, pri čemer ga nihče ne nadzoruje. Na tak način pije vsa vas pri Judu in le malo njih je, ki se izogibajo judovske krčme. Kmet nosi Judu vse, kar ima, žito, krompir, jajca, surovo maslo, predivo, sploh vse, kar more Jud razpečati ali pa porabiti za svojo domačo rabo in potrebo. Ko pride žetev, dobi Jud svoj delež in odpiše nekoliko dolga. To traje tako leto dnij, traje še več let, in razmerje mej Judom upnikom in kmetom dolžnikom je vedno žalostnejše. Grlo privadilo se je žganju, kmet se zanemarija, dolgovi pri Judu raste; doma stradajo, ker preveč jemlje Jud. Ako so slabe letine, mora kmet celo kaj prodati iz hleva. Tako pač revščina huje in huje trka kmetu na vrata, in ko vidi Jud, da se kmet ne more izkupati iz dolga, da ne more plačevati dolga, grozi mu s tožbo. Kmetija pride na boben in kupi jo sam Jud. In zdaj se kaže Jud v podobi usmiljenega samaritanca! Ne podi kmeta iz hiše, četudi ga je spodil s posestva, ampak pogodi se z njim, da mu bode kopal in oral. Kmet je delavec, Jud ne, in Jud potrebuje delavca, ki naj mu obdeluje zemljo za nezatno odškodnino, kar kmet tem raje

stori, samo da ostane pod streho. Takih kmetij videl sem žal dosti in zavedni narodnjaki pritoževali so se, kako kmetije propadajo in kako ravno uboga Slovaška trpi največjo škodo. Na tak način moremo si le približno misliti, v koliko se Judje polaščujo krščanskih kmetij; na tak način predočujemo si lahko opasnost, ki nam preti od Judovstva.

Sicer je res, rekel nam bode marsikateri modri mož, da je tako, ali kdo je kriv, da je tako. Zakaj hodi kmet v judovsko krčmo zapravljat posestvo svoje! Res da, zakaj hodi! Toda krivda leti v prvi vrsti na onega, ki postavlja opasno past, a ne na onega, ki se je ujel. Jud ve, s čim more privabiti v svojo past neizkušenega kmeta, katerega prerada premoti žgana kapljica; dà, on to ve, zato on to zlorabi v svojo korist. Judu ni do cvetočega kmečkega stanu, njemu je v obče kakega krščana blaginja deveta briga.

Nikoli še nismo videli, da bi Jud upropastil Juda. Jud pazi na Juda kakor skrbna mati na zelnico svojo — otroka svojega. Pri kristjanih, četudi imajo krščanska načela, ne opazujemo tega v resnici, v življenji. Vera in vest nalagata kristjanu pošteno delo, pošteno tekmovanje proti vsakemu človeku, torej tudi Judu nasproti. Jud pa ima ravno v tem druga verska načela, katera mu dovoljuje, dà celo nakladajo, da sme in da mora oslepariti kristjana, kjer le more in zna. To je nasprotje, katero se ne dá izravnati; to je uzrok, da kristjan, kateri se ravna in živi po uzvišanih kerščanskih načelih bratoljubja, mora vselej pasti v boji z Judom, kateremu njegova vera ne nalaga enakih dolžnostij. Znano nam je, kaj veruje Turek. Če Turek več kavrov (kristjanov) potolče, bolje in lepše bode se mu streglo v teh nebesih! Vsa turška vera meri na propast kristjanstva. Baš tako je pri Judih.

Judovski zakonik (Šulhan aruh lošen hamiš pat, § 156, haga 5) veleva tako: „Ako drži Jud akuma (kristjana) v krempljih, sme tudi drugi Jud k temu akumu iti ter ga odirati dotle, da se akum denarja znebi; kajti denar akumov je dobro brez gospodarja, in vsak Jud ima pravico, polastiti se tega denarja.“

LISTEK

Pretepin.

(Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Iv. Gornik.)

VII.

(Dalje.)

— Oprostite mi, začel je, kakor bi se šalil: — dovolite, da zvem, kaj si mislite o meni, ali čutite kako . . . tako . . . nagnjenost za mojo osebo?

— Moj Bog, kako je neukreten! dejala je sama sebi Maša. — Ali veste, gospod Lučkov; odgovorila mu je z nasmehom: — da ženske nikedar ne dadé odločnega odgovora na odločno vprašanje?

— Vse jedno . . .

— In čemu vam?

— A jaz, oprostite, želim vedeti.

— No . . . Ali je res, da ste velik duelist? Povejte ali je res? rekla je Maša s plaho radovednostjo: pravijo, da ste že več ljudij pobili?

— Naključilo se je, rekel je Avdčej ravnodušno in si pogladil brke.

Maša pogledala ga je trdo.

— Tu je moja roka . . . zaspepetala je.

Mej tem razburila se je kri v Lučkovu. Že nad četrt ure kretala se je mlada, ljubezniva devotka pred njim . . .

— Marija Sergějevna, začel je zopet z rezkim in čudnim glasom: — zdaj poznate moja čustva, veste čemu sem vas želel videti . . . Bila ste toliko dobra . . . Povejte mi tudi, česa se morem nadejati . . .

Maša vrtela je v rokah poljsk klinček . . . Pogledala je po strani Lučkova, zardela, nasmehnila in rekla:

— Kake norčije govorite — in dala mu je cvetico.

Avdčej prijel jo je za roko.

— Torej me ljubite! uskliknil je.

Maša je odrevenela od strahu. Mislila ni razodeti Avdču svoje ljubezni. Sama še ni do dobra vedela, ga-li ljubi, in glej on jo je prehitel, s silo zahteva, da se izreče — morda je ne razume . . . Ta misel švignila je hitreje kakor blisk v Mašini glavi. Nikakor ni pričakovala take brze rešitve . . . Maša vpraševala se je ves dan kakor radoveden otrok: „Ali me ne ljubi Lučkov?“ sanjerala je o prijetnem večernem sprehodu, spoštljivih in nežnih besedah, koketovala je v mislih, privajala si div-

jaka, dovoljevala mu o slovesu poljubiti roko . . . in mesto tega . . .

Mesto tega občutila je najedenkrat na svojem lici trde brke Avdčeve . . .

— Bodiva srečna, šepetal je: — saj je tako samo jedna sreča na svetu!

Maša je vzdrhtela, s strahom odbežala je na stran in vsa blede obstala opiraje se z roko ob brezo. Avdčej bil je v strašni zadregi . . .

— Oprostite mi, šepetal je bližajoč se ji: — res, nesem mislil . . .

Maša je molčeč na vse oči zrla vanj . . . Neprijeten smehlaj krivil je njena usta . . . rudeče lise prikazovale so se ji na obrazu . . .

— Česa se bojite? nadaljeval je: — ali je to tako resna stvar? Saj mej nama je vse . . . tega . . .

Maša je molčala.

— No, dosti! . . . kake neumnosti? . . . to je samo tako . . .

Lučkov razprostil je proti njej roki . . .

Maša spomnila se je Kisterja, njegovega „varujte se“, odrevenela od strahu in s precej glasnim glasom zakričala:

— Tanjuša!

V tem duhu izgaja se judovska mladina, v tem duhu uzgojen je ves judovski narod. Ako Jud ravna v kupčiji po načelih svoje vere, ne greši v svojih očeh. Ako pa bi tako delal kristjan, grešil bi proti temelju svoje vere. Kako je tedaj pri narodih, ki imata toli nasprotna etična načela, mogoče misliti na zdravo občevanje. Kako neki, ako sme Jud prevariti kristjana, kristjan pa Juda ne? Tu ne more kristjan poleg križa, na kateri mu je Jud pribil Boga, tekrovati z Judom, ki nam je preganjal vzveličarja in ga razpel na križ in ki preganja in slepari ves kristjanski svet brez milosti.

—st—

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 8. marca.

Danes pričeli smo s podrobno budgetno razpravo. Zbornica obiskovana je dobro i to spodaj in zgoraj. Omeniti moram, da je sedel mej poslušalci v loži znamenit mož, boritelj bolgarski Cankov in njegova hčerka. Predložba budgetnega odseka o najvišjem dvoru, potem o kabinetnem uradu in odstavek 1. v tretjem poglavju „državni zastop“ to je „biša gosposka“ vsprejme se brez debate.

Na vrsti je 2. odstavek III. poglavja: „državni zbor“.

Najprvo govori „proti“ posl. Lienbacher.

On pravi, da ni državni zbor to, kar bi moral biti, da bi zastopal v resnici zadeve vseh avstrijskih narodov zadosta. Potem polemizuje z dr. Ebenhoch-om, ki mu je v generalni debati marsikaj očital. Ker se je bavil z generalno debato, posvari ga predsednik. Lienbacher govori dalje o državnem zboru, On naglašja, da premore prava večina v državnem zboru premnogo, ako hoče. Nobena vlada, i tudi taka ne, ki bi se trudila gospodovati strankam in bi bila kakor kak genius v zraku, ne more se boriti uspešno s čvrsto stranko, ki jej oponuje. Potem govori o državnem zboru upravitelju, karajoč, da se ne ustvarja po vsem in v vsem red, kakor treba. Potem pravi, cerkev se ne meša v politiko in narobe, ker je sploh nemogoče.

Na vrsti je posl. Kaiser. On graja zlasti to, da izostajajo poslanci tako pogosto in še pri važnejših glasovanjih neso navzočni. Poslanec vsak bi moral spolnjevati zvesto dolžnosti svoje. Govornik predlaga, da naj se odšteje vselej dijete onim poslancem, kateri pri glasovanju niso navzočni.

Za njim govori posl. Zallinger. On polemizuje zlasti z Lienbacherjem in trdi, da se pač s politiko more sklepljati tudi cerkev. Potem nasvetuje, da se znižajo dijete in potnina državnim poslancem.

Potem govorita Zallinger in poročevalec.

Vsprejme se odsekov predlog, poglavje državni zbor.

Obpravna se potem poglavje svet ministerski. Najprvo govori proti posl. Türk.

On pravi, da se godi Nemcem v Avstriji sploh, zlasti pa na Češkem in Moravskem krivica. V raznoterih javnih uradih ne nahaja se noben nemški uradnik, sami Čehi, tu i tam kak Poljak in še Žid. Čehi, pravi govornik, in Poljaki imajo vsak svojega ministra. Nemci nimajo ministra, ki

Izza orehovega grma pokazal se je okrogel in zabuhel obraz hišne. . . Avdžj zmešal se je popolnoma. Umirjena radi prisotnosti svoje služabnice, ganila se ni Maša z mesta. . . Pretepin pa je ves zatrepetal od jeze, oči so se mu zožile, stisnil je pesti in strašno se zahototal.

— Bravo! bravo! Pametno, ničesar reči! Zakričal je. Maša je okamenela.

— Kakor vidim, uporabili ste vsa orožja previdnosti, Marija Sergčjeva. Previdnost nikdar ne škoduje. Kaj? V našem času so gospodične daljnovidneje nego starci. To je ljubezen!

— Ne vem, gospod Lučkov, kdo vam je dal pravo govoriti o ljubezni. . . o kaki ljubezni?

— Kaj kdo? Vender vi sami! prekinil jo je Lučkov: — lejte si!

Čutil je, da si pokvarja vse, a ni se mogel zdržati.

— Delala sem nepremišljeno, rekla je Maša. . . Ugodila sem vaši prošnji naslanjaje se na vašo délicatesse. . . a vi ne razumete francoski. . . na vašo nežnost. . .

Avdžj je obledel. Maša zbadla ga je do srca.

— Jaz ne razumem francoski. . . morda, a razumem. . . razumem, da se je zazdelo norčevati vam z manoj. . . (Dalje prth.)

bil za to v ministerstvu, da bi čuval zadeve nemških Avstrijcev. On bode glasoval proti odloku o dveh narodnih ministrih.

Potem govori poslanec dr. Vitezič. V daljšem govoru naglašja žalostno stanje Hrvatov in Slovencev v Istri. Navaja brezštevilne krivice, ki se jim gode vsak dan in o vsaki priliki, ter zahteva, da se to uničevanje slovanskega življa v Istri vender prejenja in se puste narodu pravice, katere more zahtevati vsled državne ustave, in mora uživati, če si hoče ohraniti življenje.

Prihodnja seja jutri dopoldne ob 11. uri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 11. marca.

Češki državnozbornski klub je sklenil predlagati, da se preustrojijo senati pri najvišjem sodišči in pomnoži število svetnikov pri upravnem sodišči, da so bode moglo pri teh dveh sodiščih tudi v češčini in poljščini obravnati.

Češki listi se pritožujejo, da imajo založniki čeških boljših knjig navadno zgubo in zaradi tega že nikdo neče zalagati znanstvenih knjig. S to zadevo bavi se „Hlas Naroda“. Časopis „Matice školske“ se tudi pritožuje, da se za češko šolstvo premalo stori. Posebno moravski Čehi so v tacih zadevah jako malomarni. Pač se trosi denar za razne veselice in nabira za narodne hiše in spomenike, s katerimi bi se še bilo lahko počakalo. Tako bi se bilo lahko še čakalo z nabiranjem za gledališče v Brnu. „Podřipan“ je sestavil obširno bilanco o delovanju naroda češkega, ki pa ni posebno vesela. Pred vsem Čehi premalo čislajo nezavisnost. Rokodelstvo, industrijo in trgovino prezirajo in rinejo otroke svoje v tuje službe. Tako je že sedaj vsa velika industrija in trgovina v rokah Nemcev, kateri potem lahko bogate. Čehu ni gospod, kdor samostojno živi, a le pisarniški uradnik, ki mehanično dela in ni dosti boljši od sluge. Ne mislijo na to, da se v tacih službah ne obogati. Inteligence ima češki narod dovolj, a je ubožna, v premožnejših krogih pa ne znajo ceniti znanstva in umetnosti. Češki umetniki morajo iskati zaslužka drugod. Ničvredne knjige se še prodajo, a boljše ne najdejo kupca. Najboljši leposlovni listi imajo tako malo naročnikov, da se je bati, da neha izhajati. V Pragi se je osnovalo narodno gledališče, a kmalu se je pokazalo, da narod nema zmisla za dramatično umetnost. Ravnateljstvo mora dajati fantastične igre, lahke operete in obračati pozornost na balet, če hoče, da gledališče ni prazno. Kmalu bodo morali dajati še lahke burke. Narod ne bere družega kot kak dnevnik ali lokalni listič. Kako je pa po čitalnicah? Predavaj ni več, temveč sami ples; namesto da bi se razgovarjalo o narodnih zadevah, se pa kvarta. Včasih se priredi kaka burka. Pevska društva propadajo, narodne pesni se ne čislajo, pač pa poulične popevke. Za telovadna društva se le malo zanimajo, tembolj pa za sportna društva, goječa kozmopolitično mišljenje. Najslabše je pa z narodno gospodarskimi društvi, komaj pripravijo do običnega zbora. Prirejajo se pa drage slavnosti, plesovi, bazari, tombole, banketi, dirke, odkrivajo spomeniki, napravljajo jubileji in kongresi, s katerimi laskajo lokalnim veljakom. Čehi tako postopajo kot bi bili bog zna kako bogat narod, a dobiček od vseh tacih veselice imajo narodni nasprotniki. Koliko več skupijo nemški trgovci. Koliko denarja gre za dekoracije, obleke, zastave in skoro ves ta denar pride Nemcem v roke. Kako gospodarstvo, to, če se iz žepov rodbin izvali 10.000 gld. pa se kaci 500 gld. dobi za „Matico školsko.“ Postopa se brez vsacega premislila. „Selski listy“ se pritožujejo, da narod vedno bolj tujstvo posnema, narodna obleka se kmalu ne bode drugej videla, kakor na maskaradah.

„Listok“ organ ogerskih Rusov se pritožuje, da mladina le slabo razume ruščino. Še duhovščina zna jedva čitati ruski, nikar še propovedovati. Semenščiki že skladajo madjarske pesmi. Dosedaj se je na gimnaziji v Užgorodu poučeval vsaj veronauk v ruščini, a sedaj se bode v madjarsčini, da se narod prej pomadjari. Zares žalostna bodočnost čaka ogerskih Rusov. — Mnogim poslancem ogerske preti nevarnost, da zgubé mandate svoje. Nekateri poslanci so v pisarnici predsedništva poizvedeli, da so 81 poslancem bile dnevnice zarubljene. Ti poslanci so pa največ vladni pristaši. Po ogerski ustavi pa ne more biti več poslanec, komur tri mesece zaporedoma dnevnic zarubijo. Zatorej hoče opozicija to zadevo spraviti v državni zboru v razgovor posebno v čast pač neso take razmere parlamentu ogerskemu.

Vnanje države.

Iz Bolgarije so iztirali nekega Srba po imenu Zukića, ker se je pokazalo, da je snoval neko zaroto proti Koburžanu. Vlada bolgarska je jako nezaupna proti tujcem in strogo pazi nanje. V Bolgariji se namreč stvari obračajo jako neugodno za sedanjo vlado in je v kratkem pričakovati državnega preobrata, temprej ker bodo dogodki v Srbiji gotovo tudi uplivali na Bolgarijo.

Ruski listi trdijo, da sedaj, ko sta Battenberžan in Milan morala se odpovedati prestolu, pride kmalu vrsta na rumunskega kralja Karola. Tudi on ni priljubljen zaradi svoje protiruske politike. Mnogo znamenj že kaže, da se tudi vladanju rumunskega kralja bliža konec.

Ministerski svet francoski sklenil je podpirati predlog, da se izda zakon, da nikdo ne sme v več okrajih kandidovati. Ta zakon bode naperjen proti Boulangerju, ker se boje, da bode pri bodočih volitvah voljen v večini francoskih volilnih okrajev. Veliko vprašanje je pa, če bode tak zakon imel dosti uspeha. Oviral bode res Boulangerja v agitovanji, kajti ne bode mogel povsod sklicevati volilnih shodov in se ponujati za kandidata. S tem pa še ni rešeno, da ne bode mogel v več krajih biti voljen. Kaznovati ga pač ne bodo smeli zaradi tega, če ga drugi proglase za kandidata in mu volilci oddadó glasove. Saj tudi v Parizu ni javno dosti deloval sam. Le drugi so ga priporočali in je bil voljen.

Izvolitev novega predsednika v Zedinjenih državah napravila bode velik prevrat v uradništvu. Odpustilo se bode nad 14.000 uradnikov. Za diplomatična in konzulska mesta oglasilo se je že mnogo kandidatov. Za generalno konzulstvo v Berlinu oglasilo se je že 23 prosilcev. Najboljši diplomatični mesti je oddal predsednik dvema časnika-jema. Malo povoljen bode Angležem nov poslanik v Londonu, Whitelaw, ker je po svojem rodu Irec.

Domače stvari.

— († Gospod Karol Dežman,) deželni odbornik in kustos deželnega muzeja „Rudolfinum“ umrl je danes popoldne ob 1/2 2 uri. Ker moramo obširnej nekrolog odložiti za prihodnjo številko, navajamo danes le glavne podatke iz njegovega življenja. Porojen je bil pokojni Dežman dne 3. januarja 1821. l. v Idriji. Šolal se je v Solnemgradu in v Ljubljani, kjer je 1839. l. zvršil gimnazijo, boteč posvetiti se zdravništvu. Daljša bolezen bila je uzrok, da je to misel opustil obrnil se k pravnikištvu ter 1849 l. kot doktorand prava ostavil Dunaj in prišel v Ljubljano, kjer je stalno ostal. Od 16. marca 1851 do konca 1852 bil je suplent na gimnaziji, potem pa na Freyerjevo mesto bil imenovan kustosom. L. 1861. bil je izvoljen v mestni zastop v deželni in državni zbor. V mestnem zboru ostal je do 1883. l., od 1871. do 1873. bil župan Ljubljanski in dobil red železne krone tretje vrste. — Skoro trideset let bil je hud nasprotnik vsem narodnim težnjam in strasten privrženec nemško-nemškutarske stranke, ki izgubi v njem jako odlično silo.

— (Ustanovni zbor „Slovenskega društva“) trajal je včeraj od 11. ure dopoldne skoro do 1. ure popoldne. Udeležba bila je izredno velika, razen prijavljenih 80 članov, bilo je še drugih, vsega vkupe izvestno nad sto. V imenu osnovalnega odbora otvoril je zborovanje g. dr. Vošnjak, govoril na kratko o društva pomenu in potem hotel preiti na dnevni red, to je k volitvi predsednika in 9 odbornikov. A zdaj je posegla vmes „Slovenčeva“ stranka, zastopana v precejšnjem številu, nujno zahtevajoč, da dr. Vošnjak odloži predsedstvo in da se voli nov predsednik. To baš ni bilo posebno uljudno, in najmanj je dr. Vošnjak kaj tacega zaslužil. On je član osnovalnega odbora, veliko je storil, da se je društvo sploh užitvotvorilo, na narodnem polji pa že bil odlični prvoboritelj, ko marsikaterega onih gospodov, ki so se včeraj tako strastno proti njemu zaganjali, še na svetu ni bilo, da ne govorimo o njegovi izredni leposlovni delavnosti. Navzlic temu žalečemu koraku je dr. Vošnjak mirno odložil predsedstvo, na njegovo mesto pa stopil g. Svetec, ki je po kratkem nagovoru naglašal zasluge duhovščine, rekoč, da jej dajmo bel listek, na kateri naj zapišejo svoje želje in zahteve. V imenu „Slovenčeve“ stranke govoril je prvi g. Žitnik in povedal svojih somišljenikov težnje in želje gledé novega društva. Pravil 2 § moral bi dobiti dodatek „na katoliški podlagi“, v odboru samem pa bi morala duhovščina biti razmerno zastopana. V enakem zmislu govorila sta gg. ravnatelj Povše in kaplan Kalan, na kar je nastopil g. dr. Tavčar in pojasnil svoje in svojih somišljenikov stališče. Dasi političnemu društvu ni smoter, baviti se z verskimi zadevami, vender ne ugovarja premembi 2 §., a misli da bi zadostovalo, ako bi se mu dodale besede „na krščanski podlagi.“ Posvetno razumništvo ima sicer v obče svobodnejše nazore, nego duhovščina, vender bode vsem drago, ako bode tudi poslednja sodelovala in bode razmerno zastopana. Do končanega Tavčarjevega govora bilo je zborovanje redno, potem pa se je predrugačilo. Osnovni odbor in posvetno razumništvo

imeli so svojo listo kandidatov, ki so bili naslednji: dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški (predsednik), Ivan Hribar, Janko Kersnik, Ivan Murnik, dr. Danilo Majaron, Vaso Petričič, Luka Svetec, dr. Ivan Tavčar, dr. K. Triler, dr. J. Vošnjak. Ker je „Slovenčeva“ stranka želela četvero svojih odbornikov, ugodilo se jej je drage volje. A gospodom množil se je apetit meč obedom in prikrojili so listo skoro iz samih svojih somišljenikov. Da so iz odbora zopet izrinili zlasti dr. Vošnjaka vzbudilo je veliko nevoljo mej posvetnim razumnostvom in vse pogajanje in vsi poskusi, da bi se napravil kompromis, bili so zaman, do rednega zborovanja ni prišlo več. Poskusilo se je, da bi se novi kandidatje volili z vsklikom, a upor bil je preodločen, mej drugim radi tega, ker je v pravilih izrecno določeno, kakor je tudi vladni zastopnik gospod nadkomisar Parma opozoril, da se ima volitev vršiti po listkih. Ker sporazumljenja ni bilo moči doseči, ker je bila že skoro 1. ura in so mnogi zborovalci že bili odšli sklenilo se je, da se zbor odloži in zopet skliče v štirinajstih dneh. V tem času bodeta obe stranki skušali pogoditi se glede kandidatov. — Celovski Slovenci poslali so povodom tega zborovanja nastopni telegram: Navdušeno pozdravljamo ustanovitev tega, nam Slovincem prepotrebne političnega društva. Skrajni čas je bil, da stopimo na pozorišče in varujemo vzajemno svoje svetinje in pravice. Vsem udeležencem pri ustanovnem zborovanju kličemo burni živio in Slava!

— (Občina Sodrašica) je v svojej seji dne 22. svečana t. l. imenovala visokorodnega gospoda barona Andreja Winklerja, c. kr. deželnega predsednika vojvodine Kranjske, itd. in blagorodnega gospoda Josipa Gorupa, veletržeca, mecen Slovenke častnim občanom.

— (Za „Sokolski dom“) daroval je znani rodoljub gosp. Ivan Šabec v Trstu 100 gld. Lep izgled požrtvovalnosti! Slava mu!

— (Dnevni red seji Ljubljanskega občinskega sveta) v torek 12. dan marca 1889. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. II. Vodovodnega odseka poročilo a) o uspehu ofertne obravnave za dobavo strojev pri novem mestnem vodovodu; b) o razpisu ofertne obravnave za stavbe pri sesalki napravi mestnega vodovoda. III. Stavbinskega odseka poročilo ob oddaji mizarskega dela za novo mestno šolo v Poljskih ulicah. IV. Poročilo odseka za olepšavo mesta a) o kupnih ponudbah Ant. Meršola in Jos. Seuniga gledé parcele šte. 540 podturnske graščine; b) o kupni ponudbi Frana Lainerja gledé parcel šte. 504 in 505 podturnske graščine; c) ob adoptiranji bivšega hleva pri Podturnskem gradu. V. Šolskega odseka poročilo: a) o računu tukajšnje velike realke o porabi dotacije za 1887. leto; b) o računu modelirske šole, zvezane s tukajšnjo veliko realko za 1887. leto; c) o Štefana Bentine, sluga pri II. mestni ljudski šoli, prošnji za denarno podporo. VI. Finančnega odseka poročilo: a) o dovolitvi nagrad mestnim detektivom in stražnikom za revizijon gledé pasje takse; b) o dopisu c. kr. vojaškega poveljnišva glede upeljave vodovoda v novo mestno vojašnico; c) o troških za vzdrževanje realkega poslopja 1887. leta.

— (C. kr. okrajni glavar v Logatci dr. Karol Russ) premeščen je k namestništvu v Gradec; na njegovo mesto v Logatec utegne priti c. kr. vladni tajnik c. kr. okrajnega glavarstva Celjskega g. Hofstätter.

— (Zabavni večer „Pisateljskega društva“) bil je dobro obiskan. G. prof. Rutar je predaval o beneških Slovincih in navel mnogo zanimivih opazek o njihovem narodnem življenju. Pri prihodnjem večeru bode g. prof. Rutar nadaljeval svoje berilo ter slikal Rezijance. Fotografična slika Vodnikovega po Ganglu izdelanega kipa, ki je ta večer bila na ogled, kaže nam idealizovanega našega pesnika. Ker je kip že v „Zvonu“ bil opisan z umetniškega stališča, nam je le omeniti, da so vsi navzočni pritrjevali laskavi oceni.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljala se je izvirna veseloigra „Pene“, ki jo je spisal g. J. Skalec. Ker nam danes prostor ne dopušča obširnejše ocene, povemo ob kratkem, da je bilo gledališče dobro obiskano, da so naši diletanti izborno igrali in da je igra občinstvu dobro ugajala.

— (Deželni šolski svet štajerski) imenoval je g. Frana Kocbeka, učiteljem na Rečici, g. Alojzija Stermška, učiteljem pri sv. Petru

v Medvodovem Selu. Nadučitelj g. Matija Jeraj je umirovljen.

— (Iz rodoljubnega Kranja) došla je odboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaji zelo vesela vest. Pristopili so namreč društvu: Gosp. Vinko Majdič, posestnik umetnih mlinov, kot ustanovnik s svoto 50 gld.; kot podporniki gg. Viktor Globočnik, c. kr. notar, dr. Valentin Štempihar, odvetnik in dva neimenovana rodoljuba, vsak s svoto 5 gold. Dalje kot dobrotniki gg.: Karol Šavnik, župan in posestnik 5 gld., dr. Valentin Prevec 2 gld., Henrik Candolini, knjigovodja 1 gld., ter neimenovana dobrotnica in dobrotnik, ki sta dorovala vsak po 1 gld. Skupno svoto osemdeset goldinarjev poslal je odboru podpornega društva v Kranji bivačji predsednik Dunajske „Slovenije“ g. Avgust Drukar. Najiskrenejša hvala bodi blagim prijateljem revnih in marljivih velikošolcev na Dunaji!

— (Naš rojak gosp. Jos. Trtnik) delal je danes teden prvi izpit v dvorani narodnega gledališča v Pragi. Kakor se nam poroča, izrazil se je o njem ravnatelj narodnega gledališča gospod Šubert: „Trtnik opravičuje lepe nadeje. Njegov glas ni le mogočen, ampak tudi mehak. More se mu prorokovati lepa bodočnost, ako bode napredoval tako, kakor doslej.“ — Veseli nas ta sodba o našem rojaku in želimo mu vztrajnosti in marljivosti.

— (Akademično društvo „Triglav“ v Gradci) ima v torek, t. j. 12. t. m. ob 8. uri zvečer, v prostorih „Zum Bierjakel“ VII. redno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Predavanje g. Krančiča. 2. Odgovor na antikritiko gosp. Počeka. 4. Antikritika g. Koruna. 5. Kritika o predavanju g. Rakeža. 6. Slučajnosti. Gostje dobro došli!

— (Tepež.) Včeraj zvečer proti 9. uri, prišla sta iz gostilne „zum deutschen Ritter“ na Rimski cesti brivski pomočnik Petrovič, v službi v brivnici na Bregu, in mlinar Trebar z Glinc ter se stopla. Trebar je Petroviču prizadel z nožem šest deloma težkih ran, sam pa se je ranil na roki in ko je zapiral svoj nož, odrezal si je mezinček desne roke skoro popolnoma. Oba so odveli v deželno bolnico.

— (Samomor.) Pretekli petek popoldne ustretil se je v nekem Graškem hotelu iz Celja prišedši strežaj Anton Mrakič z revolverjem. Krogla prodrla je srce in samomorilec bil je takoj mrtev. Zapustil je pismo, v katerem svojo, v Vavti Vasi pri Rudolfovem bivačjo ljubico imenuje glavnim dedičem.

— (Razpisano) je mesto okrajnega sodnika v Brežicah. Prošnje do 25. t. m.

— (Poneverjenje v kranjske hranilnici.) [Dalje.] Priča uradnik Alojzij Dzimsky pripoveduje, da je namesto uradnika, kateri je imel sestavljati zapisnik zastavljenih predmetov, ki se imajo prihodnji mesec prodati, imel izvršiti ta posel. Našlo se je, da je petero zastav mankalo, mej njimi tudi zloglasna Flackova ura z verižico, katera je bila zastavljena za 50 gld. Pri natančni preiskavi našlo se je petero zastavnih listov, ki so imeli ponarejen penat, a nikakih zlepljenih zastavnih listkov. Na vprašanje, kake obresti jemlje kranjska hranilnica za uložene zastave, odgovoril je, da za isti dan, ko se kaka stvar zastavi, mora dotičnik plačati, ako jo tudi takoj drugi uradni dan reši, (to je v dveh ali treh dneh), obresti za štiri tedne. (To je dobrodelen zavod! Op por.) Priča uradnik Dzimsky izjavi na vprašanje, da nikdar ni bilo nikakega respekta za takozvani „Pfänderprotokoll“, ampak le za „Pfänderjournal“, ki rabi kranjske hranilnice zastavnici. Vse točke teh zapisnikov so se pregledale, a vse tudi popolnoma priznale. Zagovornik dr. Tavčar vpraša: „Ali so se sploh skontrovale zastavljene stvari v zastavnici kranjske hranilnice?“ Priča Dzimsky odgovori! Nikdar ne! (Občna senzacija.) Priča Fr. Rajakovič, dolgoletni uradnik v kranjski hranilnici izpove, da je že pred letom 1884. zasačil Flacka, da je iz zastavnice zastavljeno stvar vzela, ne da bi takoj plačal pripadajočo vsoto, še le ko se je od njega izterjala, je ta znesek plačal, zapisal pa na izplačilni listek, kakor zastavni listek. A vse mu je odpustil Rajakovič, ker je Flacka zmatral za poštenega moža. (Občno začudenje občinstva in tudi porotnikov.) Priča Ljudovik Čada, uradnik kranjske hranilnice, pravi, da je on sestavljal seznam onih predmetov, ki se imajo prihodnji mesec prodati in opetovano ga je Flack vprašal, zakaj ne privzame

Schanna k temu delu, kar pa je Čada kratko malo odbil. Bivši zavarovalec zastavljenih efektov Miha Končar, krojač v Ljubljani, porojen v Trziči in pristen nemškutar, ki je zaradi tega službo pri hranilnici dobil, toži, kako ga je nemški kolega iz Kočevja, zatoženi Flack, pri njegovem sodelovanju, v magacinu, kjer so bile spravljene razne stvari, opeharil tako, da se je njegovega sodelovanja kar bal. Zginile so mu kar tri preproge (Teppiche), katere je dva meseca iskal, a brezuspešno, a ko je tožil o tem Flacku, takoj so se našle in stranki vrnila. Tudi mnogo drugih stvari je zmanjkalo v zastavnem magacinu, katere je gotovo Flack ukral. Sploh pa je Flack, ki je imel pristop v magazin, bil vedno bolj nadležen, zmirom je moral za zastavljene Flackove stvari doplačevati, tako, da mu je že kar mrzelo, ko je Flack stopil v magacin. Ukral je Flack zastavljeno suknjo, vredno vsaj 10 gld. in jo nadomestil s staro, ničvredno capo, a vender, ko ga je pred uradniki trdo prijel, je Flack svoto plačal. Najhuje je bilo, ko se je o priliki nadvojvode Rudolfa poroke, toliko malib stvari po sklepu hranilničnem brezplačno dajalo nazaj. Takrat mankale so cele kope zastavljenih stvari in do 100 gld. moral je Končar plačati. (Dalje prih.)

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 11. marca. Izvestje Reuterjeve iz Kalkute: Dobila so se pisma bivšega premierja Chachmer Lachmanda, dokazujoča izdajalske spletke Maharaje proti indijski vladi in njegov namen, otrovati angleškega rezidenta. Vsled teh razkritij ponudil je Maharaja svojo ostavko.

Razne vesti.

* (Izključenje.) Agitacije proti novemu vojnemu zakonu so na Ogerskem jako razburili duhove, posebno pa učečo se mladino. V Budimpešti so bili, kakor znano, vseučiliščniki priredili velike demonstracije. V Požunu hoteli so pa dijaki učitelja napraviti protestni obhod proti vojnemu zakonu. Mestno oblastvo je pa obhod prepovedalo. Šolska mladina je zaradi tega napravila mačjo godbo pred mestnim glavarstvom. Ta godba je pa imela neprijetne posledice za dotičnike, kajti glavnega prouzročitelja dijaka IV. letnika Josipa L. so iz šole izključili, druge so pa zadele druge kazni. Le obžalovati je, da pri tacihi prilikah trpi le zapeljana mladina, ne pa oni bujskači, ki jo zapeljujejo.

* (Nesreča na železnici.) Iz Odese se poroča 8. t. m.: Po noči od 3. na 4. t. m. skočil je s tiru vlak na transkaspjski železnici mej vožnjo skozi Kamenjski predor. Sedemnajst vagonov je zdrobljenih in več nego 50 oseb mrtvih ali pa teško ranjenih. Nezgodo prouzročila je hudobna roparska četa, katera je položila starega železja na tir in po nesreči poskušala potnike in vlak oropati. A železnične osebe, katere neso bile ranjene, prijele so roparje in jih izročile sodišču.

* (Očetomor.) V St. Pöltenu zagovarjal se je 6. t. m. pred porotnim sodiščem 25 letni posestnikov sin Fran Erber, rodом iz Stacendorfa, ker je zaradi rodbinskih preprirov ubil svojega lastnega očeta. Zatoženec slikal je jako drastično domače življenje in grdo ravnanje očetovo nasproti njemu in materi njegovi. Več nego stokrat pobegnili je mati od doma, da se je odtegnila pretepavanju, zatoženca je oče jedenkrat celo obstrelil. Dasi so priče izjave zatoženčeve potrdile, proglasili so porotniki vender morilca krivim uboja in sodišče obsodilo ga je potem na 12 let v težko ječo.

* (Dobro jej je zasolil.) Brdka Pariška gledališčna igralka Lucija G. seznanila se je na poslednjem opernem plesu v Parizu z nekim 40letnim, prav ponosnim gospodom, kateri se jej je predstavil za barona Octave P. Novemu znancu dopala je umetelnica prav močno, ter jo je takoj povabil na obed. Vrlo krasno sta se imela in neizmerno praznila šampanjske steklenice. Naslednji dan krasotica že na svojem domu ljubko vsprejme gospoda barona. Po odhodu novega gosta pa izroči hišina igralki nastopno pisemce: „Čestita krasotica! V šestih mesecih ste Vi uničili mojega prijatelja Raoula W., tako da je bil prisiljen, poiskati si službe v Cochinchini, v tem, ko njegova soproga in njegovi otroci tukaj živé v najhujši bedi. Malenkosti, katerih sedaj pogrešate, porabil bodem v to, da kupujem uboščekom potrebnega kruha.“ Prestrašena gospica v istini zapazi, da je z predragim baronom izginilo tudi denarja, lišpa in dragocenostij za 60.000 frankov. Gospa W., do katere se je obrnilo redarstvo, je tudi izjavila, da je v resnici prejela toda le 100 frankov z listom, ki slóve: „Od zdaj se Vam bo jednaka vsota pošiljala vsak teden.“ Pariško redarstvo še vedno išče barona Octave P. in tudi še ni dognano, je li okradel igralko kak slepar ali pa maščevalec nesrečnega gospoda W.

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto gl. 4.60; za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Tuji:

11. marca.

Pri **Malič**: Loske, Dratsch, Horowitz, Morawitz z Dunaja. — Bukvič iz Radovljice.
Pri **Stonu**: Molme iz Tržiča, Renner iz Budimpešte. — Brunner z Dunaja. — Hoffman z Reke. — Weiss iz Belepeči.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
9. marca	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	733 8 mm. 734-1 mm. 734-9 mm.	3-4° C 7-4° C 3-0° C	sl. zah. sl. jz. sl. jz.	obl. obl. obl.	0-70 mm. dežja.

Srednja temperatura -4-3°, za 1-5° nad normalom.

Dunajska borza

dné 11 marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gl. 83-15	gl. 82-85
Srebrna renta	83-90	83-70
Zlata renta	111-60	111-40
5% marcna renta	99-20	99-95
Akcije narodne banke	888-—	888-—
Kreditne akcije	302-75	300-50
London	121-85	122-—
Srebro	—	—
Napol.	9-62	9-63
C. kr. cekini	5-69	5-69
Nemške marke	59-47 1/2	59-52 1/2
4% državne srečke iz l. 1864	250 gl. 141	250 gl. 141
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 179	100 „ 179
Ogerska zlata renta 4%	101 „ 65	101 „ 65
Ogerska papirna renta 5%	94 „ 10	94 „ 10
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ 75	104 „ 75
Dunava reg. srečke 5%	100 gl. 123	100 gl. 123
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122 „ —	122 „ —
Kreditne srečke	100 gl. 185	100 gl. 185
Rudolfove srečke	10 „ 22	10 „ 22
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 129	120 „ 129
Tramway-društ. velj. 170 gl. a v.	134 „ 50	134 „ 50

Tužnim srecem naznanjam vsem prijateljem in znancem bridko izgubo svoje preljubljene matere, gospe

URŠULE PIRMAN ROJ. JORDAN
prej omož. GALLE

katero je neskončno Vsegamogočni danes v 81. letu njene starosti, po kratkej mučnej bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, izvolil poklicati k sebi.

Truplo drage ranjke bode dne 11. marca ob 9. uri dopoldne blagoslovljeno in na pokopališči v Škocijanu pri Dobravi k večnemu počitku položeno.

Ranjko priporočam v blag spomin.

V Ljubljani, dne 9. marca 1889.

Dr. Josip Galle,
drž. pravdnik.

(184)

Oznanilo.

Letošnji redni zbor kranjskega odseka I. obnega uradnega društva Avstro-Ogerske, pa tudi letošnji redni zbor hranilnega in posojilnega uradnega društva v Ljubljani bodeta v nedeljo dne 7. aprila 1889. točno ob 10. uri dopoldne v dvorani Schreinerjeve pivarne (Bierhalle) sv. Petra cesta.

Dnevni red kranjskega odseka obsega:

1. Kratko poročilo predsednikovo o delovanju uradnega društva Avstro-Ogerske sploh in z ozirom na kranjskega odseka odbor.
2. Potrditev računa odbora za minulo leto 1888.
3. Volitev novih odbornikov za opravilo leto 1889.
4. Posvetovanje o predlogu, ki je došel centralnemu oskrbniku in katerega je to oskrbniku odboru v Ljubljani naznanilo, da se imajo društvena pravila glede določeb o gospodarjenju z rezervnim zakladom za zavarovalnino preurediti.
5. Posamezni nasveti.

Na dnevnem jedu zbora hranilnega in posojilnega uradnega društva je izvrševanje pravic po § 30. društvenih pravil.

Dnevni red se naznači p. n. društvnikom po pravih pismeno.

V Ljubljani, dne 9. marca 1889.

Kranjskemu odseku urad. Hranilnemu in posojilnemu društva odboru ovi uradniškemu društvu odbor-predsednik: rovi načelnik:

Jak. Smolej. Lovre Haubitz.

Društvenik:
Ant. Svetek.

(186)

Zahvala.

Gg. igralcem in igralkam „Dram. društva“, kateri so s svojim izvrstnim igranjem omogočili, da se je včerajšnja predstava vršila v zadovoljstvo občinstva, posebno še režiserju g. Ign. Borštniku za dobro urejeni in točni ensembles izreka iskreno zahvalo
pisatelj „Pen“.

Dobre otave

za krave (170-2)

300 centov na prodaj.

Rimska cesta h. št. 12.

Kuverte s firmo

priporočam po nizke ceni

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani.

DAV. POVERAJ, civilni in vojaški krojač.

Idor

želi kupiti dobro obleko, bodisi katerega koli stanu, duhovskega, civilskega ali vojaškega, naj se obrne do podpisane, ki ima bogato zalogo vsakovrstnega sukna iz najprvih tovarn in veliko zalogo

narejene obleke.

Davorin Poveraj v Gorici,
na Travniku, nasproti vojašnici.

Naroče se hitro in lično izvršujejo po najnovejšem kroji za vsak stan in po poštenih cenah.
Uzorci se pošiljajo na zahtevanje na ogled.

V „Národní Tiskarni“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo po znižani cenah sledeče knjige:

Otci in sinovi.

Roman. Ruski spisal J. S. Turgenjev. Preložil Ivan Gornik. Mala 8°, 357 strani. Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

Undina.

Spisal André Theuriet, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 143 strani. Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Vilénski brodnik.

Spisal Emile Souvestre, prevlel Muhoder. — Ml. 8°, 82 strani. Cena 15 kr., po pošti 17 kr.

Dnevnik.

Spisal Ludovik Halévy, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 95 strani. Cena 15 kr., po pošti 17 kr.

Za dragocenim korenem.

Povest iz življenja kitajskih pogostnikov. Spisal A. J. Maksimov. Poslovenil J. P. Ml. 8°, 141 strani. Stane 20 kr., po pošti 25 kr.

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * Stat nominis umbra. Ml. 8°, 535 strani. Stane 50 kr., po pošti 55 kr.

Trije javni govori.

Tri dni v starem Rimu. Govoril prof. Fr. Wiesthaler. — Ženstvo v slovenski narodni pesni. Govoril dr. Ivan Tavčar. — Jeanne d'Arc, devica orleanška. Govoril prof. Fr. Šuklje. Ml. 8°, 134 strani. Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Ukrajinske dume.

Češki spisal E. Jelínek. Poslovenil Podvidovski. Mala 8°, 84 strani. Cena 15 kr., po pošti 20 kr.

Ivan Zbogor.

Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Kržišnik. — Ml. 8°, 198 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Selski župnik.

Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 203 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Nov.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Mloerh. — Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * Stat nominis umbra. Ml. 8°, 19 pól. Cena 45 kr.

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zastíženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vreditu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne ogljene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šameča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in koleró.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gor-koto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gl.) (339-40)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0-06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivale, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.